

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:
ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2023

Харків 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність: проблеми практики» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2023. 26 с.

Розробник:
Соловйова Ольга Миколаївна,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	14
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	14
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	16
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	18
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	19
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	20
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	20

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність: проблеми практики» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – другий (магістерський)	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2023	Рік підготовки: 2023
		семестр	Семестр
Загальна кількість годин - 120		2	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційован ий залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційовани й залік)

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань про правове регулювання порядку притягнення до адміністративної відповідальності, вивчення підходів до розуміння сутності заходів адміністративної відповідальності – адміністративних стягнень та заходів впливу до неповнолітніх, вироблення основних умінь і навичок застосування законодавства у сфері регламентації провадження у справах про адміністративні правопорушення, активізація аналітичної діяльності студентів, проведення науково-дослідницької роботи, а також практичних

навичок діяльності правника.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про інститут адміністративної відповідальності, загальні риси та особливості такого виду юридичної відповідальності;
- опанування інструментарієм інституту адміністративної відповідальності, базовими категоріями законодавства про адміністративну відповідальність та адміністративні правопорушення;
- визначення актуальних проблем інституту адміністративної відповідальності та напрямів сучасних наукових досліджень цього інституту;
- аналіз і дослідження прикладних проблем порядку притягнення до адміністративної відповідальності, накладання адміністративних стягнень;
- наведення характеристики видів адміністративних стягнень, аналіз їх сутності та спеціальних правил накладення;
- визначення стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, окреслення повноважень органів, що складають протоколи про адміністративні правопорушення та розглядають відповідні справи;
- визначення прав й обов'язків особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, інших учасників провадження, юридичних наслідків їх недотримання;
- розвиток навичок і умінь застосування адміністративного законодавства з урахуванням практики Європейського Суду з прав людини у справах про адміністративні правопорушення.

Пререквізити: адміністративне право, основи публічного адміністрування, адміністративна процедура.

Кореквізити: цифрова трансформація публічного адміністрування, практикум з адміністративного судочинства.

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1.	Демонструвати розуміння законодавства у сфері адміністративної відповідальності.
РН-2.	Здійснювати аналіз напрямів державної політики у сфері реформування адміністративної відповідальності.
РН-3.	Дискутувати зі складних правових проблем застосування європейських стандартів притягнення до адміністративної відповідальності.
РН-4.	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо принципів притягнення до адміністративної відповідальності.
РН-5.	Аналізувати природу, зміст та сутність адміністративної відповідальності та адміністративного правопорушення.
РН-6.	Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, визначати акти, що ухвалюються на кожній стадії провадження.
РН-7.	Демонструвати розуміння змісту правового статусу органів, уповноважених складати протокол про адміністративне правопорушення та розглядати відповідні справи.
РН-8.	Демонструвати знання порядку фіксації факту вчинення адміністративного правопорушення.
РН-9.	Розкривати особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення.
РН-10.	Визначати порядок оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення.
РН-11.	Демонструвати знання порядку виконання постанов про накладення адміністративних стягнень, визначати проблеми на практиці.
РН-12.	Розкривати особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі, або в режимі фото-, відео- фіксації.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

Спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

СК1.2. Здатність демонструвати знання й розуміння правових систем в умовах глобалізації.

СК1.5. Здатність вирішувати колізійні проблеми правового регулювання суспільних відносин.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв’язання.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН 1.4. Характеризувати особливості інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту у правовій сфері.

ПРН 1.5. Демонструвати знання та розуміння механізму подолання правових колізій в правозастосовній практиці.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення про адміністративні послуги

Поняття, зміст та ознаки адміністративної відповідальності. Поняття і суть адміністративної відповідальності. Основні риси адміністративної відповідальності, її відмінність від інших видів юридичної відповідальності. Порівняння адміністративної та кримінальної відповідальності. Практичні проблемні питання під час притягнення особи до адміністративної відповідальності, шляхи їх вирішення. Проблеми розмежування кримінальної та адміністративної відповідальності, зокрема щодо правопорушень у сфері запобігання корупції та інших. Співвідношення адміністративних стягнень з кримінальними покараннями за суміжними кримінальними і адміністративними правопорушеннями. Загальні та спеціальні правила накладення адміністративних стягнень. Підстави для закриття провадження у справах про адміністративні правопорушення. Обставини, що виключають або звільняють від адміністративної відповідальності.

Законодавство про адміністративну відповідальність. Система законодавства про адміністративну відповідальність. Нормативно-правові

акти, що визначають склад адміністративних правопорушень. Нормативно-правові акти, які стосуються порядку притягнення до адміністративної відповідальності. Характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення. Юридичні колізії у правовому регулюванні провадження у справах про адміністративні правопорушення. Недоліки нормативно-правового регулювання адміністративної відповідальності. Аналогія процесуального закону. Проблеми застосування аналогії процесуального закону. Закріплення елементів складу адміністративного правопорушення. Кваліфікація адміністративних правопорушень. Реформування законодавства про адміністративну відповідальність. Закон України «Про адміністративну процедуру» та провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Значення рішень Європейського Суду з прав людини у справах про притягнення особи до адміністративної відповідальності. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення Європейського суду з прав людини, що мають відношення до справ про адміністративні правопорушення. Положення ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та проблеми їх практичної реалізації у справах про адміністративні правопорушення. Суд, встановлений законом у справах про адміністративні правопорушення. Право на справедливий суд у справах про адміністративні правопорушення.

Принципи адміністративної відповідальності, проблеми їх практичної реалізації. Сутність принципів адміністративної відповідальності. Закріплення принципів адміністративної відповідальності. Конституційні положення про загальні засади адміністративної відповідальності. Принцип презумпції невинуватості. Принцип індивідуалізація адміністративної відповідальності. Застосування принципів юридичної відповідальності для вирішення колізій. Практичне значення принципів адміністративної відповідальності.

Модуль 2. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Фіксація факту вчинення адміністративного правопорушення. Порядок складання протоколу про адміністративне правопорушення. Органи, уповноважені на складання протоколу. Випадки, коли протокол не складається. Проблемні питання на практиці щодо направлення протоколу на доопрацювання. Місце складання протоколу про адміністративне правопорушення. Підписання протоколу про адміністративне правопорушення. Ознайомлення особи з правами під час складання протоколу. Забезпечення права особи на захист.

Розгляд справи про адміністративне правопорушення. Строки розгляду справи про адміністративне правопорушення. Місце розгляду справи про адміністративне правопорушення. Органи уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. Види постанов, що виносяться за результатами розгляду справи про адміністративне правопорушення. Відвід (самовідвід) посадової особи, яка розглядає справу про адміністративне правопорушення. Дотримання строків розгляду справи.

Оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень. Право на оскарження постанови у справах про адміністративні правопорушення. Адміністративний порядок оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення. Оскарження постанови в порядку адміністративного судочинства. Оскарження постанови в апеляційному порядку. Оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення прокурором.

Практичні проблеми виконання адміністративних стягнень. Звернення постанови про накладення стягнення до виконання. Особливості виконання постанов про накладення того чи іншого стягнення. Добровільне виконання постанови про накладення стягнення. Відповідальність за не виконання постанов про накладення стягнення.

Модуль 3. Проведення у справах про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі або за допомогою фото, відео фіксації.

Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі. Правопорушення, що фіксуються в автоматичному режимі. Фото, відео фіксація адміністративних правопорушень. Суб'єкт адміністративного правопорушення, зафіксованого в автоматичному режимі. Порядок розгляду справ про правопорушення, зафіксованих в автоматичному режимі.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення про адміністративні послуги				
		Тема 1. Поняття, зміст та ознаки адміністративної відповідальності.	12	2	2	8
		Тема 2. Законодавство про адміністративну відповідальність.	12	2	2	8
		Тема 3. Значення рішень Європейського Суду з прав людини у справах про притягнення особи до адміністративної відповідальності.	12	2	2	8
		Тема 4. Принципи адміністративної відповідальності, проблеми їх практичної реалізації.	12	2	2	8

		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 2. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.				
		Тема 1. Фіксація факту вчинення адміністративного правопорушення.	12	2	2	8
		Тема 2. Розгляд справи про адміністративне правопорушення.	12	2	2	8
		Тема 3. Оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень.	12	2	2	8
		Тема 4. Практичні проблеми виконання адміністративних стягнень.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32
		Модуль 3. Провадження у справах про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі або за допомогою фото, відео фіксації.				
		Тема 1. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі.	24	4	4	16
		<i>Разом</i>	24	4	4	16
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, кологвіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення про адміністративні послуги				
		Тема 1. Поняття, зміст та ознаки адміністративної відповідальності.	12	2	2	8
		Тема 2. Законодавство про адміністративну відповідальність.	12	-	-	12
		Тема 3. Значення рішень Європейського Суду з прав людини у справах про притягнення особи до адміністративної відповідальності.	12	2	2	8
		Тема 4. Принципи адміністративної відповідальності, проблеми їх практичної реалізації.	12	-	-	12
		<i>Разом</i>	48	4	4	40
		Модуль 2. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.				
		Тема 1. Фіксація факту вчинення адміністративного правопорушення.	12	-	-	12
		Тема 2. Розгляд справи про адміністративне	14	2	4	8

		правопорушення.				
		Тема 3. Оскарження постанов про накладення адміністративних стягнень.	10	-	-	10
		Тема 4. Практичні проблеми виконання адміністративних стягнень.	12	-	-	12
		<i>Разом</i>	48	2	4	42
		Модуль 3. Проведення у справах про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі або за допомогою фото, відео фіксації.				
		Тема 1. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, зафіксовані в автоматичному режимі.	24	-	-	24
		<i>Разом</i>	24	-	-	24
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	8	106

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність: проблеми практики» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового* контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.
Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.

Зараховано		2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	85	1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	75	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на запитання за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	70	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на запитання за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	60	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.
Незараховано	55	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
-----------------------	------------	--	--

A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1984. № 51. Ст. 1122.
2. Кодекс цивільного захисту від 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010. *Офіційний вісник України*. 2010. № 92. Т. 1. Ст. 3248.
4. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06. 2016 № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19#Text>.
5. Конвенція про захист прав людини і основ від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
6. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

Література

Основна література

1. Адміністративна відповідальність: курс лекцій / за ред. О. В. Кузьменко. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 568 с.
2. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення: навч. посібник / за заг. ред. О. В. Кузьменко. Київ: Центр учб. л-ри, 2016. 388 с.
3. Адміністративне деліктне законодавство: зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / авт.-упоряд. О. А. Банчук. Київ: Книги для бізнесу, 2007. 912 с.
4. Братковський В. М. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: монографія. Львів: Галицька видавнича спілка, 2020. 204 с.
5. Коллер Ю. С., Собакарь А. О. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері безпеки дорожнього руху: монографія. К. : «МП Леся», 2015. 204 с.
5. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.
6. Лук'янець Д. М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми практики. К.: Інститут держави і права ім. ВМ Корецького НАН України імені Корецького, 2001. 220 с.
6. Матіос А. В. Адміністративна відповідальність посадових осіб: монографія. Київ: Знання, 2007. 223 с.
7. Щокін Р. Г., Ковальчук А. Ю., Костенко І. В. Адміністративна відповідальність: навч. посібник; за заг. ред. М. Н. Курка. Київ: ДП Видавничий дім «Персонал», 2015. 148 с.

Додаткова література

1. Поштаренко О. Поняття, сутність та зміст адміністративної відповідальності в умовах нової парадигми адміністративного права. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 3. С. 174–179.
2. Федорова А. Отличие уголовного проступка от преступления и административного правонарушения. legea si Viata, Februarie. 2016. С. 148–151.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Єдиний державний реєстр судових рішень - <https://reyestr.court.gov.ua>.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151